

faa gjort denne Prøve. Jeg tror, man statsøkonomisk set er vel tjent dermed, og jeg tror, alle maa erkende, at vore økonomiske Forhold ere af den Natur, at vi, som det er blevet sagt, have al mulig Grund til at søge at drage alt dansk Arbejde hjem til dansk Udførelse.

H. Neergaard: Vi have i vor sydlige Forbindelse over Gedser en Route, som det er af Vigtighed for Landet at slaa op til det mest mulige, saaledes at den kan holde Konkurrencen med den svenske Route. Jeg kunde antage, at det var muligt at gøre noget mere for Reklamen for denne Route. Jeg er kommen til at tænke derpaa i Anledning af et Blad, jeg holder i min Haand, The Atlantic daily News. Det er et Blad, der udkommer daglig paa de store Atlanterhavsdampere og er trykt saaledes, at det mellem sine Avertissementer har store blanke Blade, hvorpaa de traadløse Telegrammer, der indkomme til Dampene under Overfarten, blive trykte. I dette Blad staar der et meget stort og fremtrædende Avertissement for Sassnitz—Trelleborg Routen. Jeg vil gerne henstille til den højtærede Minister ogsaa i dette Blad at indføre et Avertissement for Gedser-Routen, saaledes at de mange Mennesker, der passere Atlanterhavet og ikke have meget andet at bestille end at læse den Slags Blade, ogsaa fik Adgang til at se, at vi have en fuldt konkurrencedygtig Route her i Landet. Det er muligt, at der er andre Steder, hvor der er Grund til at gøre noget lignende, men dette er faldet mig i Øjnene, og jeg henstiller derfor, at der muligvis bliver tænkt derover.

Jeg skal dernæst gaa over til at omtale den Anmærkning, der foreslaas under Nr. 195, og som vi nu have hørt en Del om i Dag. Om Anmærkningens første Del med Hensyn til at udføre Lokomotiverne paa Statens Værksteder maa jeg sige, at det jo i Virkeligheden er noget af et Principsspørgsmaal, der her berøres. Det er Principet: hvad bør være Statsdrift, og hvad bør være Privatdrift? Jeg ser for mit Vedkommende saaledes paa det, at industrielle Opgaver, industriel Drift er ikke Statsdrift og bør ikke være det. Det, der skal være Statsdrift, er de store Virksomheder, som ere nødvendige for Samfundets Liv, for Samfundets Trafikforhold baade ad telegrafisk, ad elektrisk Vej og ad den rullende Vej. Det er rimeligt, at de store Aarer, de store Forbindelser, i hvilke hele Samfundet er interesseret, af praktiske Grunde blive Genstand for Stats-

drift, men jeg synes ikke, det er hensigtsmæssigt, at Industrien kommer ind under Statsdrift. Naar man har den Opfattelse, vil det være ganske umuligt at gaa med til det her stillede Forslag om paa Statens Værksteder at indføre en industriel Drift, der, som sagt, hører hjemme i den private Virksomhed, og dette af den simple Grund, at det er uøkonomisk at lade den blive Statsdrift. At dette er Tilfældet, er en given Ting, det behøver ikke at prøves, det er prøvet utallige Gange. Fabrikation af denne Art er uøkonomisk som Statsdrift, fordi man ikke der har den Drivfjeder, som det private Initiativ giver, ved hvilken man opmuntres til at forøge sin Virksomhed og yderligere dygtiggøres til at gennemføre industriel Virksomhed med Gevinst. Ud fra dette Synspunkt er det mig og dem, der staa i Gruppe sammen med mig, umuligt at følge med i dette Forslag. Jeg skal henvise til en Artikel, som i disse Dage er fremkommen fra en meget æret tidligere Repræsentant for den Kreds, jeg har den Ære nu at repræsentere, Peschcke-Køedt, der meget bestemt og i meget klare Udtryk udtaler sig om Statsdriften. Jeg vil i det hele taget anbefale den Artikel til Læsning, da den er meget værd — den handler om vore nye Skattelove —, og man vil der meget klart og skarpt finde udtalt — jeg har den desværre ikke ved Haanden —, at Statsdrift af denne Art altid vil blive dyrere. Det Forsøg finder jeg ikke den mindste Grund til at gentage, det er gjort saa mange Gange i saa mange andre Sager.

Jeg kommer saa til den anden Del af Anmærkingen, som vi selvfølgelig i og for sig ikke kunde have noget imod at gaa med til i dens Princip. Allerede ved første Behandling tillod jeg mig skarpt at anmode om, at man søgte at komme hen til en Fabrikation af Lokomotiver i Danmark. Jeg anviste en Vej, ad hvilken jeg tænkte mig Muligheden af, at det kunde gøres: ikke ved nogen stærk Beskyttelse, men ved at ofre noget paa at komme i Gang. Jeg antydede, at man kunde forhøje Tolden paa Lokomotiver, til at begynde med til en meget høj Toldsats, og derefter lade denne gaa ned, efterhaanden som Fabrikationen var oparbejdet her i Landet. Det er muligt, at denne Vej ikke kan følges direkte, men Tanken i den er jo den, at Staten godt har Lov til at ofre noget paa at sætte Fabrikationen i Gang, og naar den saa var i Gang, maatte man overlade det til den private Dygtighed at